

На основу члана 29. став 2. Закона о Националном оквиру квалификације Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 27/18, 6/20 и 129/21 – др. закон), члана 17. став 1. и члана 24. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 74/12 – исправка УС, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

РЕШЕЊЕ

О УСВАЈАЊУ СТАНДАРДА КВАЛИФИКАЦИЈЕ „ТРАНСПОРТНИ ТЕХНИЧАР У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ“

1. УСВАЈА СЕ стандард квалификације „Транспортни техничар у железничком саобраћају“, који је одштампан у Прилогу 1. овог решења и чини његов саставни део.
2. Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”.

Број: 611-00-381/2022-18

У Београду, 08. април 2022. године

**ПРВИ ПОТПРЕДСЕДНИК
И МИНИСТАР**

Бранко Ружић

АГЕНЦИЈА
ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ
ТРАНСПОРТНИ ТЕХНИЧАР
У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ
САОБРАЋАЈУ

Београд, 2022.

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Назив квалификације	ТРАНСПОРТНИ ТЕХНИЧАР У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ
---------------------	--

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ

КЛАСНОК ¹ / ISCED-F2013	1041 Услуге транспорта
Ниво НОКС-а ²	4
Ниво ЕОК-а ³	4
Врста квалификације	Стручна
Обим квалификације	4 године
Предуслови за стицање квалификације	Ниво 1 НОКС-а – основно образовање и васпитање, основно образовање одраслих, основно балетско образовање и васпитање и основно музичко образовање и васпитање
Облици учења	- Формално образовање
Врста јавне исправе	- Диплома; - Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил.

РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА

Проходност у систему квалификација	-Ниво 5 НОКС-а; -Ниво 6 НОКС-а (подниво 6.1 и 6.2); -Ниво 7 НОКС-а (подниво 7.1)
Занимање	4221.04 Службеник за продају путних карата 4221.06 Службеник на инфо-пулту 5112.02 Кондуктер у железничком саобраћају 3119.07 Техничар железничког саобраћаја
Стандард занимања ⁴	-

¹Систем према коме се квалификације разврставају и шифрирају у НОКС-у, усклађен са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F.

²Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС)

³Европски оквир квалификација (енг. *European Qualification Framework*)

⁴До доношења стандарда занимања, повезаност стандарда квалификације Транспортни техничар у железничком саобраћају са тржиштем рада заснована је на подацима о занимањима који су утврђени на основу прописа из области рада и запошљавања (према: Закон о НОКС-у, чл. 50.), као и на опису рада из иницијалног предлога стандарда квалификације у оквиру Иницијативе за развој и усвајање стандарда квалификације Транспортни техничар у железничком саобраћају

ИСХОДИ УЧЕЊА

Општи опис
квалификације

Транспортни техничар у железничком саобраћају пружа информације о саобраћају возова и презентује железничке услуге различитим корисницима, те обавља и друге транспортно-комерцијалне послове у превозу робе и путника, као и организационе и техничке послове у оквиру транспортне и колске службе. Користи информациони систем железнице, апликативне софтвере, уређаје и друга средства за подршку при организацији, праћењу и обезбеђивању безбедног и уредног железничког саобраћаја.

Обучен је за: резервацију места у возовима и издавање возне и доплатне карте за унутрашњи и међународни саобраћај; израчунавање превозних трошкова код превоза робе, вођење свих потребних образаца за пријем, отпрему и издавање робе, укључујући вођење образаца у потражно-рекламационом и царинском поступку; вођење станичне и робне благајне и припрему рачуноводствених евиденција (закључака и редовних обрачуна) за предају надлежном органу; надзор начина коришћења, исправности и чистоће кола путничких возова и организацију текућег одржавања кола, одржавање реда и безбедности путника у возу, као и обављање саобраћајно-транспортних послова возопратног особља у станици и на отвореној прузи.

Вешто комуницира у различитим контекстима и делотворно на најмање једном страном језику, активно доприноси неговању културе изражавања; продуктивно примењује математичке моделе, техничка и технолошка знања и информационо-комуникационе технологије (ИКТ) у решавању проблема; ефикасно учи, усавршава се и развија своју каријеру; активно учествује у иницирању и реализацији пројеката који доприносе добробити заједнице и одрживом развоју.

Активно доприноси неговању толеранције, људских права и културне традиције и баштине у оквиру организације и у различитим социјалним контекстима; одговоран је према сопственом здрављу и спреман да се укључи у активности усмерене ка очувању окружења у којем живи и ради.

Ниво општих и стручних знања, вештина, способности и ставова у оквиру стечених компетенција, транспортном техничару у железничком саобраћају омогућава запошљавање и даљи наставак школовања.

Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> - Информисање и комуникација са корисницима железничких услуга у превозу робе и путника; - Припрема документације и вођење евиденција транспортно-комерцијалних послова у железничком превозу робе; - Припрема документације и вођење евиденција транспортно-комерцијалних послова у железничком превозу путника; - Учешће у техничком надзору и пословима у оквиру колске и транспортне службе; - Кључне компетенције⁵.
--------------	---

По стеченој квалификацији, лице ће бити у стању да:

Знања	<ul style="list-style-type: none"> – опише систем железнице, врсте возова и организацију саобраћаја железнице, те организацију превоза робе и путника; – наведе регулативу у делатности железничког превоза путника/терета и пратећих активности у саобраћају, као и међународне организације које се баве железничким саобраћајем; – објасни правила, принципе и начине остваривања пословне комуникације, те значај и карактеристике маркетинга услуга у саобраћају и транспорту; – разликује путничке тарифе и превозне исправе, начин њиховог попуњавања и издавања, као и начин контроле њихове исправности; – опише дужности и одговорности благајничког пословања, те поступке и документацију за вођење путничке и робне благајне; – објасни процедуру пријема прихода и система обрачуна свих путничких и робних благајни у станици; – објасни својства робе, те поступке и евиденцију у вези са пријемом, превозењем и издавањем робе, као и поступке транспортне службе у вези са пријемом, складиштењем и издавањем робе из магацина; – опише поступке, документације и примену прописа у пословима царинења и железничке шпедиције; – наведе дужности возног особља у службеном месту и отвореној прузи; – разликује сигналне знаке сталних, преносних и ручних сигнала; – опише елементе материјала реда вожње;
-------	--

⁵ На основу Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу опште образовних предмета („Службени гласник РС“, бр. 117/13).

Знања

- наведе техничко-експлоатационе карактеристике путничких возила и теретних кола;
- опише поступке и прописане процедуре приликом пробе кочница, товарења, олистивања и пломбирања кола и маневрисања, те начине обележавања и евиденције путничких возила, кола и товарног прибора;
- опише психолошке аспекте понашања човека у саобраћају, те значај и улогу људског фактора за безбедност у саобраћају;
- опише мере безбедности и заштите здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара и њихову примену у транспортној и колској делатности железничког саобраћаја;

Вештине

- припрема средства за рад, укључујући потребне, строгоурачунате, продајне и обичне обрасце, жигове, тарифе и др.;
- пружа информације корисницима о реду вожње и везама, промовише понуде различитих железничких услуга, те врши избор превозног пута и повластице у складу са потребама корисника;
- опслужује картомате и пружа подршку путницима приликом коришћења картомата;
- резервише места у возовима и издаје, на путничкој благајни или у возу, возне и доплатне карте за унутрашњи и међународни саобраћај применом различитих средстава наплате;
- утврђује исправност возне карте и поништава је приликом издавања у возу;
- врши исплату износа на основу неискоришћених превозних исправа;
- води прописане евиденције о превозним исправама;
- обрачунава приход и обавља благајничке послове путничке, робне и станичне благајне;
- у прописаним обрасцима издаје: налог за накнадно плаћање, потврде при наплати износа штете причињене на станици, накнаде за споредне услуге, као и извештај о неправилностима у возу;
- издаје строгоурачунате обрасце возопратном особљу и преузима остварени приход;
- врши наплату контролних примедби;
- израчунава превозне трошкове у унутрашњем и међународном транспорту робе;

Вештине

- обрађује документацију за пријем, отпрему и издавање робе, као и документацију у потражно-рекламационом и царинском поступку;
- спроводи поступке код посебних случајева у превозу робе пратећи стандардизована упутства и регулативу;
- саставља закључке, дневне и месечне обрачуне са станичном благајном и доставља рачуне надлежном органу, у предвиђеним роковима;
- организује и води евиденције о пријему, отпреми и складиштењу робе у магацину;
- поступа у складу са значењем сигналних знакова сталних, преносних и ручних сигнала и учествује у проби кочница и по потреби руководи/врши маневрисање;
- одређује састав воза, проверава исправност састава и попуњава путне листове и извештаје о саставу и кочењу воза;
- планира употребу кола, води евиденције о колима и задржавању кола у станицама;
- организује примопредају кола и врши надзор над утоваром и истоваром робе/пошиљака;
- пописује воз и саставља теретницу, те контролише измену састава воза и врши корекцију теретнице;
- надзире начин коришћења, исправност инвентара и чистоћу кола путничких возова и организује прање, чишћење и дезинфекцију кола;
- даје упутства приликом смештаја путника и брине о њиховој безбедности;
- предузима прописане мере у случају заустављања воза;
- припрема воз за отпрему;
- ефикасно примењује ИКТ за прикупљање података, у реализацији задатака и вођењу евиденција (мобилни POS терминали, картомати, електронско плаћање и др.);
- примењује начине управљања конфликтима и конструктивног решавања проблемских ситуација у раду и односу са путницима и пословним сарадницима;
- делотворно комуницира на матерњем и најмање једном страном језику у професионалном и ванпрофесионалном контексту, укључујући коришћење терминологије из делатности железничког превоза путника/терета и пратећих активности у саобраћају;
- ефикасно примењује мере безбедности и здравља на раду и заштите животне средине, као и заштите и пружања прве помоћи путницима;

Способности и ставови

- самостално, одговорно, уредно и прецизно обавља поверене послове у складу с професионалним стандардима и нормативима у делатности железничког превоза путника/терета и пратећих активности у саобраћају;
- ефикасно планира, организује време и сопствене, као и активности мање групе радника, пратећи извршење задатака према утврђеним роковима;
- прилагођава се променама, уочава проблеме и учествује у њиховом решавању и у оквиру нестандартних послова, посебно у условима када је угрожена безбедност путника и сарадника;
- увиђа значај благовременог одговора на уложене рекламације и упите корисника железничких услуга;
- испољава љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, надређенима и корисницима железничких услуга;
- коректно и професионално представља корисницима услуге железничког саобраћаја, поштујући права корисника услуга, норме и обавезе организације у којој ради;
- испољава позитиван однос према уредности и безбедности у железничком саобраћају;
- свестан је важности примене иновација у пружању услуга и прилагођавања на промене у радном процесу;
- успешно управља процесом учења, унапређује своју каријеру и компетенције на основу сопственог искуства, сарадње са колегама и праћења иновација у делатности железничког превоза путника/терета и пратећих активности у саобраћају;
- правовремено примењује новине у постојећим прописима и професионалним стандардима, укључујући транспортно-комерцијалне прописе;
- испољава позитиван однос према функционалности и техничкој исправности опреме, уређаја и средстава за рад које користи при обављању посла;
- испољава иницијативност и предузимљивост у раду;
- промовише вредности сарадње у професионалном и животном окружењу и доприноси култури уважавања и сарадње;
- промовише принцип ефикасног коришћења енергије и одрживог развоја;
- испољава одговоран однос према здрављу и заштити околине и спреман је да се на том пољу ангажује.

<p>Начин провере остварености исхода учења</p>	<p>Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција обавља се формативним и сумативним оцењивањем.</p> <p>Оцењивање је описно и бројчано.</p> <p>Бројчане оцене ученика су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одличан (5), - врло добар (4), - добар (3), - довољан (2) и - недовољан (1). <p>Оцена недовољан (1) није прелазна оцена.</p> <p>Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника (пројектни, радни задаци и сл.).</p> <p>Сумативно се оцењује на полугодишту, крају школске године и на стручној матури.</p>
--	--

ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

<p>Квалификације реализатора програма</p>	<p>Одговарајуће образовање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нивоа 7 НОКС-а (подниво 7.1, подниво 7.2), а изузетно одговарајуће образовање - нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2), односно - средње образовање, уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања; <p>За наставника практичне наставе одговарајуће образовање</p> <ul style="list-style-type: none"> - нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2) или нивоа 5 НОКС-а (одговарајуће специјалистичко, односно мајсторско образовање са петогодишњим радним искуством у струци), уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.
<p>Организација надлежна за издавање јавне исправе</p>	<p>Средње стручне школе</p>